

Caracterizarea personajului Stefan Gheorghidiu din opera Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi scrisa de Camil Petrescu-a patra parte

Mai intai prin neistovita bunatate pe care o risipea in jurul ei. Facea toate lucrarile matusii ei, care era institutoare, prapadea putinii bani in cadouri pentru prietene, iar pe colega ei bolnava a ingrijit-o luni de zile ca o sora de caritate, cu o abnegatie fara margini, de adolescenta" Mostenirea lasata de unchiul Tache, care nu afecteaza vizibil pe Stefan, va influenta puternic comportamentul Elei, trezind in ea "porniri care dormitau latent, din stramosi..." Intervine patimas - dar cu o alta patima, nerelevata pana atunci sotului - in problemele multe si incurcate ale mostenirii, schimba, incet dar sigur, peisajul casnic, incercand sa-l supuna acelorasi schimbari si pe Stefan; sub influenta catalizatoare a Anisoarei, o vaga verisoara puternic ancorata in lumea mondena, este acaparata de aceasta lume fals stalucitoare si distins gaunoasa si se departeaza tot mai mult de tiparul de idealitate in care o incadrase cu afisata dragoste si orgolioasa admiratie Stefan.

Urmeaza, normal, escapade mondene, la Odobesti sau aiurea, cu sot sau fara sot, dar mai ales cu insotitor, in genere o viata dusa dincolo de perimetrul conjugal, cel statornicit si visat de Stefan, pentru care dragostea inseamna drept de viata si de moarte asupra partenerului.

Aparentele si esentele se intrepatrund, se confunda, iar Ela cea adevarata se refuza, parca, intelegerii noastre. Este cea dinainte sau cea de acum, care interpreteaza prost o partitura a iubirii mereu vii, menita sa mascheze - tot prost - dorinta femeii de a se pune la adapost de o existenta precara, de a-si asigura material viitorul, un viitor din care Stefan a fost omis?: "Am privit-o cu indiferenta cu care privesti un tablou. Si frumusetea ei blonda era acum de reproducere in culori, vreau sa spun ca avea ceva uscat, fara viata, asa cum e diferenta intre culoarea uleioasa si grea a tabloului original si intre luciul banal al cromolitografiei".

Care este adevarata Ela?

Dar drumul acesta "s-a batut de mai-nainte", cum exprima un vers eminescian. Este drumul de la Madona la Venere, de la unica fata de imparat la Catalina, care n-a putut sa se cuprinda "de acel farmec sfant". Ela parcurge un proces permanent de devenire, se "construieste" mereu pe sine, strabatand in constiinta naratorului haltele intermediare de la idealul feminin la femeie. Stefan si-a construit, desigur, un tipar de idealitate, si acesta este prima ipostaza a femeii iubite. Realitatea este alta.

Structura proprie romanului lui Camil Petrescu, care organizeaza naratiunea sub forma unor evenimente sufletesti, relatate de un narator implicat, in speta de Stefan Gheorghidiu, confera Elei, ca personaj, un statut aparte: Ela este o emanatie. Ea ne apare noua doar prin prisma constiintei empaticе a lui Stefan, se organizeaza conform optiunilor acesteia.

Este o focalizare a existentei si constiintei - si opera lui Camil Petrescu ofera nenumarate

asemenea situatii - prin intermediul altei focalizari de existenta si constiinta, a lui Stefan, setoasa si aici de ideal, de absolut. Sondarile, concluzionarile, deciziile apartin eroului masculin; Ela se misca si gandeste in spatiul ordonat al constiintei acestuia. De aici si lipsa capacitatii de deliberare, in cazul ei. "Programata" ca atare, o putem acuza de lipsa de independenta: este o idee in actiune, menita sa pregateasca finalul de ghilotina, irefutabil si acuzator.

O Galatee care prinde viata pentru a demonstra, prin vointa auctoriala, ca este un monstru.